

holdene i Betragtning, troer jeg, at dette vil holde Stik. Vi have nu hørt adskillige, ja mange Grunde for at lade Præsten gaae med i Krigen, men skjøndt jeg just ikke ligefrem tør sige det, forekommer det mig næsten, som om det kunde siges om adskillige af disse Ytringer, at man ved denne Leilighed har syntes, det kunde være godt at give de saakaldte geistlige Herrer et kjølede Pulver. Om dette er Tilfældet eller ikke, skal jeg lade staae hen; men naar vi tage Forholdene, som de virkelig ere, er der dog en stor Forskjel mellem det Tilfælde, at en Præst rykker ud som Menig, og de Tilfælde, som ere anførte andetstedsfra, hvor Præsterne ere gaaede med som Feltpræster. Hvis Meningen var, at de Præster, der ere i den Alder, at de kunde høre til Forstærkningen, skulde gaae med som Feltpræster, kunde jeg gaae ind derpaa, men at lade dem gaae med som Menige, forekommer mig saalidet at passe til den præstelige Gjerning, at jeg høiligen vilde beklage, om Folkethinget besluttede det. Ganske vist har man havt Tider, da Præsterne ere gaaede med, og da vi havde geistlige Ribberordener, hvis Formaal navnlig var at kæmpe og at stride, men det var under ganske andre Former; og selv i den nyere Tid, hvor vi i blodige Kampe have seet geistlige Folk tage Deel i Kampen, staaer Sigt dog altid som en Undtagelse. Naar vi vilde see, hvorledes Forholdene stille sig i den hele civiliserede Verden, troer jeg, at vi virkelig maae sande den ærede Ordførers Udtalelse, at vi i den Henseende vilde staae som en besynderlig Undtagelse. (S. N. Hansen: Som en ærefuld Undtagelse!) Ja, man kan betragte det som en ærefuld Undtagelse, men jeg for mit Vedkommende kan ikke see noget Erfuldt for Præsterne i, at de blive beordrede til at forlade og opgive den Virksomhed, de engang ere kaldede til at varetage. Naar alt det vaabenføre Mandskab drager ud, er der sandelig en stor Gjerning for Præsten at varetage i Menigheden, som bliver tilbage. Ganske vist er der under den hele Kampens Gjerning, som Krigen fører med sig, umaadelig megen Anledning til Virksomhed for den geistlige Mand, men vel at mærke som Geistlig, ikke som Menig, og hvis det var Meningen at lade de Geistlige

gaae med i deres Egenkab af Geistlige, skulde jeg meget villigt gaae ind derpaa. Jeg vilde derfor ansee det for saare ubelig, om man fik Endringsforslaget under Nr. 59 forkastet. — Der er Meget at sige om denne Sag, og da jeg derfor kunde være fristet til at misbruge Thingets Tid og Taalmodighed, skal jeg her standse, idet jeg beder undskyldt, at jeg dog ikke har kunnet bekvemme mig til at tie ganske stille om denne Sag.

Mein: Det ærede Medlem for Beile Amts 2den Valgkreds (Berg) har givet mig Anledning til to Bemærkninger. Den første er den, at det har ikke været mig ubekjendt, at det, som han anhybede, findes omtalt i Motiverne til Lovudkastet om Hærens Ordning; men jeg tillod mig at bemærke, og jeg skal gentage det, at hvad der saaledes findes udtalt i Motiverne, er ikke Noget, som kan siges at være vedtaget — et Udtryk, som den ærede Minister brugte — eller siges at være Aftaler, der indeholde noget Bindende for Folkethinget, mindst for dem, der ikke paa nogen Maade have taget Deel i Forhandlingerne desangaaende. Den anden Bemærkning er den, at jeg vel kan indsee, hvad Bestemmelsen i Udcastets § 40 angaaer, at man har troet, at man ved at aabne Udsigt til Afkortning af Tjenestetiden i Forstærkningen kunde lokke Folk til frivilligt at give sig ind paa at tage Tjeneste som Reserverofficerer. Men for det Første troer jeg, at Hensynet til denne Afkortning af Tjenestetiden i Forstærkningen ikke vil veie overmaade meget for de Paagjældende, naar de skulle tage deres Bestemmelse om, hvorvidt de vilde give sig til at være Reserverofficerer eller ikke; det er ganske andre Betragtninger, som ved den Leilighed vilde gjøre sig gjældende. Og dernæst troer jeg, at man ved disse Bestemmelser kommer til at modarbejde netop det Formaal, man sætter sig. Det ærede Medlem siger, at det er overordentlig vigtigt for vort hele Hærvæsen, at vi faae Reserverofficerer uddannede, og at Hærens Fremtid beroer for en stor Deel paa, at vi kunne fremme denne Reserverofficerinstitution; men det er dog virkelig noget besynderligt at kalde Folk til at blive Reserverofficerer ved at ordne Tingen paa en saadan